

PARTER

Klagande

1. Ingegerd Edring
Östra Råppevägen 3
352 58 Växjö

2. Tom Edring
Östra Råppevägen 3
352 58 Växjö

3. Lars-Göran Granlund
Östra Råppevägen 1
352 58 Växjö

4. HSB Bostadsrättsförening Råppehem i Växjö
Peder Hammarstedt
Hökaregränd 1 C
352 58 Växjö

5. Carina Palmqvist
Östra Råppevägen 1
352 58 Växjö

Ombud för klagande 1-5: Jan-Olof Olson
Lindögatan 2
352 35 Växjö

6. Naturskyddsföreningen i Växjö, 829502-5327
c/o Uno Petersson
Vårlöksvägen 7
352 59 Växjö

Motpart

Växjö kommun
Box 1222
351 12 Växjö

Ombud: Kommunjurist Olof Eliasson
Box 1222
352 12 Växjö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Växjö kommuns beslut den 14 december 2022 i ärende nr 2020-00527, se bilaga 1

SAKEN

Ny detaljplan för nytt sjukhus, fastigheten Rimfrosten 1 med flera, Växjö kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Växjö kommun (kommunen) har genom det överklagade beslutet antagit en ny detaljplan för fastigheten Rimfrosten 1 med flera (detaljplan för nytt sjukhus) i Växjö kommun.

Länsstyrelsen i Kronobergs län (länsstyrelsen) beslutade den 22 december 2022 att inte överpröva detaljplan för nytt sjukhus.

Ingegerd Edring, Tom Edring, Lars-Göran Granlund, Carina Palmqvist, HSB Bostadsrättsförening Räftehem i Växjö (brf Räftehem) samt Naturskyddsföreningen i Växjö (naturskyddsföreningen) har nu överklagat kommunens beslut till mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen har hållit syn och sammanträde i målet.

YRKANDEN M.M.

Ingegerd Edring och **Tom Edring** (Regndroppen 5) samt **Lars-Göran Granlund** och **Carina Palmqvist** (Regndroppen 6) har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva det överklagade beslutet. Till stöd för sitt överklagande har de muntligen och skriftligen i huvudsak och i allt väsentligt åberopat vad naturskyddsföreningen och brf Räftehem anfört samt tillagt följande.

Planförslaget har efter granskning ändrats med många revideringar. Mängden ändringarna kan inte tillsammans anses som "redaktionella ändringar". Detta talar för att planprocessen, oavsett sakfrågorna, borde göras om.

Brf Räftehem (Regndroppen 3) har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva det överklagade beslutet. Till stöd för sitt överklagande har brf Räftehem muntligen och skriftligen åberopat vad naturskyddsföreningen anfört samt tillagt i huvudsak följande.

Gatumarken utgörs av ett mycket brett område där markanvändningen inte är klargjord. Detta ska enligt förslaget göras i ett senare skede i samband med projekt-ering. I ett sådant senare skede finns ingen samrådsskyldighet eller granneinflyt-ande. Redan nu utgör Östra Råppevägen en alltför lång återvändsgata. Tidigare fanns rekommendationer för hur långa återvändsgator fick vara eftersom hastighet-erna ofta blir höga och trafiksäkerheten därmed kan drabbas. Genom att stänga befintlig korsning Stora Råppevägen/Östra Råppevägen och flytta till en ny infart/eventuell rondell västerut, föreslås deras lugna del av entrégatan i stället bli en del av nämnda långa återvändsgata. Östra Råppevägen är nu att betrakta som en genomfartsled då hela området föreslås växa söderut med mycket tillkommande trafik utöver den som redan finns.

Delar av Stora Råppevägen kommer att hamna cirka sex meter över nuvarande marknivå. Visserligen är det inte längre ett krav att gatumark ska höjdsättas i detaljplan (såsom gällde vid stadsplan) men i detta fall borde så ha skett för att förslaget ska vara tydligt. Området gata i planförslaget innehåller gata, rondell, genomfartstrafik även tung trafik, lokaltrafik, vägbro, bullerskydd och grönområde. Genom att redovisa ett mycket brett och till innehållet varierat område som "allmän plats gata" blir planförslaget så otydligt att det inte kan anses vara begripligt. Planförslaget har inte tydligt bestämt användningen och utformningen av allmänna platser som kommunen är huvudman för.

Ovanstående bild visar en rondell som ska bli huvudinfart till sjukhuset samt en ambulansinfart. Båda ligger utmed nuvarande Stora Råppevägen. Ambulansinfarten ska vara över en interngata (planskilt) på sjukhustomten. Den kommer sannolikt att hamna 6-7 meter över mark precis som Stora Råppevägens korsning med riksväg 23. Stora Råppevägen kommer mellan dessa två punkter att få en avsevärd lutning. Sannolikt överskrids maximal lutning för att tunga fordon ska ta sig fram enligt figur 2.1-3 "vid nysandad packad snö" i TRV publikation 2012:199. Det illustrerade vägavsnittet av Stora Råppevägen blir sålunda tidvis oframkomligt.

Planförslaget har inte seriöst behandlat genomförandefrågorna och planförslaget saknar sådant illustrationsmaterial som behövs för att förstå planen. Konsekvenserna för berörda blir därmed inte belysta. Vidare har tillhörande exploateringsavtal överklagats till förvaltningsrätten i Växjö för laglighetsprövning. Brf Råppehem anser att detaljplanen är beroende av exploateringsavtalet och att planen inte kommer kunna genomföras om exploateringsavtalet upphävs.

Detaljplanen och dess förfarande inklusive tillfart borde ha upprättats antingen enligt Boverkets "Samordnat förfarande" vägplan/detaljplan eller så skulle kommunen låtit aktuell detaljplan omfatta även vägområdet.

När det gäller bullerskyddande åtgärder nämns i beskrivningen en beräkning som gjordes utifrån prognosstyrt scenario där en bullerskärm 345 m lång och 2,5 meter hög placerades två meter söder om Stora Råppevägen med en öppning för en ny anslutning till Östra Råppevägen. Sannolikt, med utgångspunkt från kommunens illustration ovan har man inte varit medveten om att vägavsnitten i stor utsträckning har en vägbana sex till sju meter över mark. Frågan är vilken nytta en två och en halv meter hög skärm placerad på marknivån då gör.

Kommunen borde i aktuellt planförslag inkludera tillfartsfrågan för att kunna göra en korrekt lämplighetsbedömning enligt PBL. Platsens ändamålsenlighet enligt 2 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, blir inte prövad om inte tillfarterna är med. Berört markområde är inte lämpligt för det föreslagna sjukhuset enligt

2 kap. 5 § 3 PBL så länge inte tillfarten är löst. Eftersom trafiken ökar så mycket ökar även risken för trafikolyckor se 2 kap. 5 § 5 PBL.

Planförslaget har efter granskning ändrats med många revideringar. Mängden ändringarna kan inte tillsammans anses som redaktionella ändringar. Detta talar för att planprocessen, oavsett sakfrågorna, måste göras om.

Brf Råppehem har även anfört att det planerade sjukhusets utformning strider mot riksintresset för kulturmiljö för Bergkvara gård.

Naturskyddsföreningen har yrkat att beslutet ska upphävas. Till stöd för sitt överklagande har naturskyddsföreningen anfört i huvudsak följande. Man förordar att i stället bygga om och till Växjö lasarett i befintligt läge, vilket skulle ha stora samhällsfördelar. Någon seriös analys av miljö och andra konsekvenser där en flytt jämförs med att vara kvar på befintlig plats har inte gjorts. Ingen samlad bedömning av lokaliseringen i Råppe jämfört med att vara kvar på nuvarande plats har gjorts. Ingenstans visas alltså att det i ett helhetsperspektiv skulle vara bättre och mer hållbart att bygga ett nytt sjukhus i Råppe än att vara kvar på nuvarande plats. Klimatpåverkan av att riva och bygga nytt samt av ökad trafik och minskade möjligheter för personal och besökande att åka kollektivt, gå och cykla har aldrig jämförts. Påverkan på naturmiljö, biologisk mångfald och strandskydd samt den resursförbrukning det är att ta naturmark i anspråk jämfört med att nyttja redan utbyggd stad nämns ingenstans. Det är kommunens ansvar att komplettera regionens bedömningar av vårdförutsättningar med de planmässiga övervägandena om verksamhetens samspel med omgivningen och dess miljöpåverkan, samt att ge denna diskussion offentlighet och legitimitet genom den reglerade planprocessen.

En flytt av lasarettet till ett nybyggt sjukhus i Råppe skulle få stor inverkan på stadskärnan. Dessutom skulle den medföra ökad klimatpåverkan genom rivningar, ianspråktagande av naturmark, infrastrukturutbyggnad och ökad trafik, särskilt biltrafik. En allsidig och samlad redovisning av förslagets samtliga konsekvenser

borde ställts mot alternativet att bibehålla och bygga om Växjö lasarett på befintlig plats i Växjö.

Detaljplanen splittrades inför granskningsskedet i tre delar, varav endast själva sjukhusdelen med omgivande mark öster om Råppegölen ingår i den nu antagna planen. Detaljplan för området väster om Råppegölen inklusive gång- och cykelbro över denna samt tilltänkt tågstation har man skjutit fram och trafikplatsen vid Rv 23 ska enbart regleras i vägplan enligt väglagen. Trafikverkets arbete med denna kommer dock i princip att starta först när finansiering finns beslutad av regeringen i läns-transportplanen (hösten 2022). I den antagna detaljplanen saknas alltså nödvändig trafikförsörjning för exploateringen.

När detaljplanen antogs fanns inte en lagakraftvunnen översiktsplan som detaljplanen överensstämde med. Sammanfattningsvis anser man att kommunen inte tar sitt helhetsansvar för en ändamålsenlig struktur med mera genom att det finns en skevhet i beslutsunderlag och en uppsplittrad beslutsordning som försvårar överblick och innebär att de övergripande frågorna inte kommer upp på bordet där de skulle. Med den hantering som valts faller en helhetsbedömning av lasarettsutbyggnaden mellan stolarna. Varken belastningen på naturresurser, klimatpåverkan (ökad trafik och klimatpåverkan av rivning av befintliga byggnader och nybyggnad), påverkan på Växjö Centrum har analyserats och hittills kommit med i bedömningen i något steg under det drygt två år långa arbete som föregått antagandet av detaljplanen. Enligt miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd. Här har kommunen gjort alternativprövning utifrån hur man kan använda det aktuella markområdet. Enligt planbeskrivningen är syftet med planen att möjliggöra byggnation av ett nytt akut-sjukhus med tillhörande verksamheter inom planområdet och som kan utvecklas på platsen under lång tid och inte att pröva lämplig användning av det aktuella markområdet, se dom 2012-03-29 i mål nr P 2911-11. Beslutsunderlaget till antagandet av detaljplanen, så omfattande och ambitiöst det än är, håller därför inte måttet enligt PBL och miljöbalken.

Det saknas en jämförande analys av nybyggnads-, ombyggnads- och rivningspåverkan avseende CO₂ och övrig miljöpåverkan i beskrivning och miljöbedömning till detaljplanen för Rimfrosten 1 jämfört med CLV-alternativet. Att det är svårt att beräkna klimatpåverkan av nybyggnader kontra ombyggnader är inget alibi för att inte utföra analys, åtminstone översiktligt. För nybyggande finns också en initialkostnad när det gäller masshantering och markberedning medan byggnader i urban miljö redan har den kostnaden ”inbyggd” så länge de står där. Oavsett att vissa kostnader skulle uppkomma genom tillfälliga lösningar och omflyttning, så kan det lösas med smart planering. Sammantaget finns det åtskilliga delar i CLV-komplexet som står sig utan större ombyggnad. Klimatbelastningen från en nyetablering i Råppe, hur ambitiösa hållbarhetsmål man än har, skulle knappast bli lägre än om sjukhuset behålls på befintlig plats.

Etableringen i Råppe skapar på flera olika sätt mycket större klimatbelastning av trafiken än befintligt läge. Men detta skrivs inte ut i klartext, även om det antyds i miljökonsekvensbeskrivningen och åtgärdsvalsstudiearbete hur man syftar till att bli så bra som möjligt. Målen om fördelning mellan bil, kollektivtrafik, cykel och gång når inte upp till samma fördelning som befintligt läge. Förutom fördelningen mellan färdsattnen gäller det avstånden; alternativet genererar åtskilligt mer trafikarbete (antal färdkilometer) än CLV, alltså mer koldioxidbelastning.

Det föreslagna sjukhusområdet innehåller både mer vardaglig natur och värdefulla äldre lövträd samt inventerade bestånd av fladdermus och hasselmus m.m. Strandzonen är känslig och bör skyddas från starkt ljus.

Det är önsketänkande att man skulle kunna hålla området så opåverkat, dels av anläggningsarbetena, anläggande av gång- och cykelstig och belysning och dels av det stora besökarantal som förväntas till sjukhuset, att naturvärdena kan bibehållas i den grad man anger, även om anläggningsåtgärder inom strandskyddsområdet skulle kräva dispens.

Klimateffekterna av att man bygger ny infrastruktur uppkommer dels i byggskedet med markbearbetning, materialanvändning, förbrukning av drivmedel till transportfordon och maskiner. Denna klimat effekt gäller såväl väg som järnväg. Dessutom är det väl beforskat att varje investering i ny eller utökad vägkapacitet för med sig mer biltrafik. Kommunens kommentar i planutlåtandet angående väginfrastrukturinvesteringarna, ”Bara tidigareläggning av investeringar som ligger något längre fram i tiden” – är därför inget hållbart argument.

Det föreslagna sjukhuset medför en för hög exploatering på platsen i förhållande till behovet av spridningskorridorer för djur och insekter utmed Bergundasjöarna och Helige å samt med tanke på friluftsinteress utmed ån. Området har också betydelse som ströv- och rekreationsområde för närboende. Den naturmark som finns inom planområdet är tillsammans med en flik norr om järnvägen det enda kvarvarande grönområde som förutom spridning utmed Helige å även ger någon möjlighet till kontakt med strandzonerna vid Norra Bergundasjön.

Strandremssorna runt Räppe gölen representerar värden som också bör ställas i relation till all annan exploatering i omgivningarna. Kommunen anger som särskilt skäl för upphävande av strandskyddet, att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området (7 kap. 18 c § 5 miljöbalken). Men kommunen har inte någonstans i planprocessen visat att det i ett helhetsperspektiv skulle vara bättre och mer hållbart att bygga ett nytt sjukhus i Räppe än att vara kvar på nuvarande plats. Region Kronoberg (regionen) har intefattat beslut om att flytta sjukhuset. För att slippa att visa att det inte finns något alternativ att lägga det utanför strandskyddet måste man visa att det är ett mycket angeläget intresse.

Kommunen har motsatt sig att det överklagade beslutet upphävs samt muntligen och skriftligen anført i huvudsak följande. Sedan överklagandena ingavs till mark- och miljödomstolen har regionen tagit beslut om att ett nytt akutsjukhus ska byggas i Räppe. Det är regionen som är huvudman och verksamhetsutövare för den hälso- och sjukvård som bedrivs på sjukhusen i Kronobergs län varför det också är

regionen som har att avgöra frågan om utveckling av befintligt sjukhusområde i Växjö centrum i förhållande till att bygga ett nytt akutsjukhus på en ny plats. Sett ur kommunens perspektiv har befintligt sjukhusområde redan bedömts vara lämpligt för sjukhusverksamhet genom den för platsen gällande detaljplanen. Vad gäller den nu överklagade detaljplanen så har denna tillkommit med anledning av att regionen vänt sig till kommunen för planläggning av ett akutsjukhus på annan plats än dagens. Det är utifrån dessa förutsättningar, nämligen uppförandet av ett nytt akutsjukhus på annan plats, som de rimliga alternativen till planförslaget ska redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen (6 kap. 11 § p. 2 miljöbalken).

Kommunen anser att planhandlingarna väl uppfyller kraven på redovisning av rimliga alternativ enligt förekommande bestämmelser i 6 kap. miljöbalken. När en större ombyggnad ska vidtas där det nationella vägnätet berörs så är det Trafikverket som i samband med framtagandet av en vägplan ansvarar och beslutar om den kommande utformningen av vägnätet. Det har inte varit möjligt för kommunen att ta med den kommande trafikplatsen i planförslaget dels eftersom dess utformning inte varit känd, dels eftersom frågan ligger utanför kommunens ansvarsområde. Vid framtagandet av planförslaget har kommunen dock behövt veta vilket utrymme som den framtida trafikplatsen kan tänkas behöva för att detaljplanen inte ska omöjliggöra ett genomförande av vägplan med trafikplats. En teknisk utredning med tre alternativ för kommande trafikplats har vidtagits under planarbetet som del av den åtgärdsvalsstudie som framtagits för trafik och infrastruktur för det nya sjukhuset. Planförslaget har anpassats till vad som framkommit i nyss nämnda utredning. Trafikverket har varit delaktig under hela planprocessen och har i granskningen yttrat sig att planförslaget ger tillräcklig och rimlig anpassning mellan föreslagen sjukhustomt och kommande trafikplats.

Vidare har, genom upphävande av befintliga detaljplaner i nuvarande korsning, hänsyn tagits till det utrymmesbehov som trafikplatsen kan tänkas få. Planförslaget är således väl förberett för den kommande vägplanen och trafikplatsen. I det mycket

osannolika scenariot att ny vägplan inte skulle tillkomma, då innebärande att befintlig korsning med trafikljus skulle finnas kvar, så möjliggör planförslaget ändå tillfartsmöjligheter till det nya sjukhuset.

Planförslaget har bedömts delvis gå emot riktlinje för riksintresse Bergkvara gård kopplat till torpzonen i anledning av skalan på bebyggelse som medges (se konsekvensbedömningen för riksintresset för kulturmiljövården Bergkvara). Anpassning och hänsynstagande till riksintresset har varit en stor fråga i framtagandet av planförslaget och har bland annat resulterat i tre särskilda planbestämmelser tillförts planen till säkerställande av att anpassningar sker. Att ett område eller funktion är klassat som riksintresse innebär i sig inget skydd eller en skarp geografisk avgränsning, men att det är av riksintresse innebär att området kan skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada intresset, i detta fall kulturmiljön. I den nuvarande översiktsplanen finns riksintresseområdet redovisat med särskilda riktlinjer som kommunen ska ta hänsyn till i sin planering men sjukhusområdet pekas samtidigt ut som ”Stadsbebyggelse, förtätning”. Översiktsplanen innehåller alltså vissa motstående intressen men det är avvägningen som redovisas i användning av mark- och vattenområden som gäller som grund för översiktsplanens vilja och intentioner. I detta fall är den samlade bedömningen att planförslaget följer intentionerna i nuvarande översiktsplan.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 2 § PBL är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Vid prövning enligt PBL ska hänsyn tas till både enskilda och allmänna intressen, se 2 kap. 1 § PBL.

Av 2 kap. 2 § PBL framgår att planläggning ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna i 3 och 4

kap. miljöbalken ska tillämpas vid planläggningen. Enligt 3 kap. 6 § miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas. Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som medför påtaglig skada på riksintresset.

En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska enligt 6 kap. 3 § miljöbalken göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Av 4 kap. 34 § första stycket PBL framgår att om en betydande miljöpåverkan kan antas, ska redovisningen i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

Vidare följer av 2 kap. 3 § PBL att planläggning ska, med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden, främja en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder, en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper, en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt, en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens och bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Enligt 2 kap. 4 § PBL får vid planläggning mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

Enligt 2 kap. 5 § PBL gäller vid planläggning att bebyggelse och byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att

ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt och risken för olyckor, översvämning och erosion.

Enligt 2 kap. 6 § första stycket 2 och 6 PBL ska bebyggelse och byggnadsverk vid planläggning utformas och placeras på avsedd mark på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bland annat skydd mot trafikolyckor samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö.

Vid planläggning ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas, se 2 kap. 6 § tredje stycket PBL.

Av 3 kap. 21 § PBL framgår att ett beslut att anta en översiktsplan gäller först sedan beslutet vunnit laga kraft.

En översiktsplan är inte juridiskt bindande men har en vägledande betydelse. Av översiktsplanen ska grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden framgå och översiktsplanens innebörd och konsekvenser ska kunna utläsas utan svårighet (3 kap. 2-3 §§ PBL). Redovisningen ska ske på en karta. Det hindrar dock inte att redovisningen kan delas upp på flera kartor. (jfr prop. 2019/20:52 sid. 78). Avviker ett förslag till detaljplan från översiktsplanen finns det särskilda regler om förfarandet, exempelvis ska det av kungörelse av planförslaget framgå om detaljplanen avviker från översiktsplanen (5 kap. 11 c-d §§ och 5 kap 18–19 §§ PBL). Det finns alltså inget hinder mot att en detaljplan antas i strid mot översiktsplanen så länge som sakägare och myndigheter görs uppmärksamma på när kommunen ändrar sin planeringsinriktning och skälen till det (se prop. 1985/86:1 s 618).

Av 4 kap. 30-33 §§ och 5 kap. 8 § PBL framgår vad en detaljplan ska innehålla och det s.k. tydlighetskravet.

Prövningsramen

Enligt 13 kap. 17 § PBL ska den myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta en detaljplan endast pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som framgår av omständigheterna. Om myndigheten vid prövningen anser att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Beslutet ska inte upphävas om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Som angivits ovan är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Det innebär att det är kommunen som har beslutanderätten över vad och hur det ska planläggas inom den egna kommunen, under förutsättning att planläggningen i handläggning och innehåll följer gällande lagstiftning. Stor vikt ska därför tillmätas de lämplighetsbedömningar som görs av kommunen. Domstolen är därför förhindrad att pröva sådant som inte ingår i det ursprungliga beslutet och kan t.ex. inte ta ställning till alternativa förslag till bestämmelser eller markanvändning som inte ingår i beslutet om den antagna detaljplanen.

Enligt 11 kap. 10 § PBL ska länsstyrelsen, efter att kommunen beslutat att anta en detaljplan, besluta om länsstyrelsen ska överpröva beslutet eller inte. Länsstyrelsen i Kronobergs län (länsstyrelsen) har den 22 december 2021 beslutat att inte överpröva kommunens beslut att anta detaljplanen. Att länsstyrelsen bedömt planen som godtagbar i en fråga som länsstyrelsen ska bevaka som regional planmyndighet innebär i många fall att det inte finns skäl för den överprövande myndigheten eller domstolen att frångå den bedömningen. Det finns dock inte något som hindrar att den överprövande myndigheten gör en annan bedömning, t.ex. om underlaget är bristfälligt (jfr. MÖD 2014:12).

De frågor som mark- och miljödomstolen har att pröva i enlighet med 13 kap. 17 § PBL är således klagandenas invändningar om ändringar efter granskningstiden, översiktsplanen, miljökonsekvensbeskrivningen, att detaljplanen är otydlig, detaljplanens genomförande, trafiken, kulturmiljön, naturmiljön och strandskyddet.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Väsentliga ändringar har inte gjorts efter granskningstiden

Av 5 kap. 25 § PBL framgår följande. Om kommunen efter granskningstiden ändrar sitt förslag väsentligt, ska kommunen låta granska det ändrade förslaget enligt 18 § första och andra styckena samt 19–24 §§.

Ändringar i planförslaget har efter granskningen gjorts bl.a. i fråga om tillägg av stängselkrav, utökning av område tillgängligt för underjordiska ledningar, borttagande av planbestämmelse som accepterar teknikbyggnader inom strandskyddat område och område för NATUR samt reglering av totalhöjder. Enligt mark- och miljödomstolens bedömning kan de gjorda ändringarna inte antas påverka miljön inom planområdet eller ha någon påtaglig betydelse för klaganden. Ändringarna kan inte anses utgöra sådana väsentliga ändringar som avses i 5 kap. 25 § PBL. Ändringarna utgör inte grund för att kräva ny granskning.

Detaljplanen avviker inte från översiktsplanen

Den fråga som mark- och miljödomstolen nu har att pröva är om aktuell detaljplan avviker från översiktsplanen samt, i så fall, vilken betydelse det får för prövningen. Kommunens översiktsplan är inte bindande men har vägledande betydelse för efterföljande rättsverkande beslut. Av översiktsplanen ska grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden framgå, och översiktsplanens innebörd och konsekvenser ska kunna utläsas utan svårighet. Enligt 4 kap. 33 § första stycket 5 PBL ska, om ett detaljplaneförslag avviker från översiktsplanen, avvikelsen och skälen till denna redovisas i planbeskrivningen. Vidare ska, enligt PBL, av kungörelsen av planförslaget bl.a. framgå om förslaget avviker från översiktsplanen.

Kommunfullmäktige i Växjö kommun har den 28 februari 2012 antagit översiktsplan del Växjö stad (Öp 2012). I förordet anføres bl.a. följande. Dagens rena verksamhetsområden ska kunna omvandlas till blandstad där boende, handel, service

och småskalig verksamhet samsas. Förtätning och omvandling får emellertid inte ske på bekostnad av grönområden. Växjö ska vara staden där alla har nära till naturen eller en park av hög kvalitet. Människors behov och efterfrågan måste styra nybyggnationen och nya områden ska byggas som trädgårdsstad med en blandning av villor, andra typer av småhus och flerbostadshus.

Översiktsplanen har flera kartor. För nu aktuell prövning är tre kartor relevanta.

Kartan för användning av mark och vattenområden pekar ut nu aktuellt område som stadsbebyggelse - förtätning. Av riktlinjerna för stadsbebyggelse förtätning framgår att kommunen ska eftersträva blandning av bostäder, handel, service, kontor och andra icke störande verksamheter.

Därefter följer en karta för särskild hänsyn. Kartan för särskild hänsyn utpekar området som Bergkvara - torpzon. För torpzon anger översiktsplanens riktlinjer att ny bebyggelse bör anpassas till äldre mönster med tanke på läge, storlek och antal. Även material, färg och takform bör anpassas till svensk tradition och hålla god arkitektonisk kvalitet. Det är angeläget att de torp som inte rivits och ingår i relativt välbevarade miljöer vårdas.

Avslutningsvis, i översiktsplanen, finns en karta som är en kombination av de två föregående kartorna som illustreras som två lager, den ena över den andra.

Efter att planärendet avslutats har kommunen antagit en ny översiktsplan den 14 december 2021. Den nya översiktsplanen har överklagats och inte vunnit laga kraft. Den nya planen gäller således ännu inte (jfr 3 kap. 21 § PBL).

Öp 2012 pekar sammanfattningsvis ut området för förtätning samt anger att blandade verksamheter ska eftersträvas, att ny bebyggelse bör anpassas till äldre mönster och svensk tradition samt hålla god arkitektonisk kvalitet. Några tydliga begränsningar vad gäller användning av det aktuella markområdet samt krav på särskilda hänsyn har sålunda inte ställts upp. Varken härigenom eller genom vad

som anges i översiktsplanen i övrigt reser den hinder för en markanvändning som innebär även stor och omfattande bebyggelse och andra betydande anläggningar, likt de som den antagna detaljplanen möjliggör. Bebyggelses arkitektoniska kvalité kommer i första hand till prövning vid ett bygglovsförfarande. Något torp finns inte inom detaljplaneområdet. Detaljplanen ska därför inte upphävas på den grunden att detaljplanen avviker från översiktsplanen eller att syftet med bestämmelserna i 5 kap. 11 c-d § och 5 kap 18–19 §§ PBL inte tillgodosetts vid förfarandet.

Miljökonsekvensbeskrivningen är tillräcklig

Klaganden har invänt att miljökonsekvensbeskrivningen är bristfällig i den bemärkelse att det saknas en jämförelse mellan att bygga sjukhuset på Räppe jämfört med att bygga ut sjukhuset på befintlig plats i centrum (CLV).

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår att Region Kronoberg gjort en förstudie om förutsättningar för CLV och att bygga ett nytt sjukhus på en annan plats. På grundval av förstudien fattade regionen ett inriktningsbeslut om att bygga ett nytt sjukhus på en ny plats. Skälen var ekonomiska i den bemärkelse att kostnaderna för om- och tillbyggnationer som behövs leva upp till dagens och framtida krav på sjukvården och dess byggnader beräknades bli högre vid CLV alternativet.

Kommunen har genomfört en översiktlig analys över lämpliga tomter för ett nytt akutsjukhus, baserad på tolv kriterier som regionen definierat. Utifrån dessa kriterier presenterade kommunen sex alternativa lokaliseringar. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen har kommunen efter samråd om planen kompletterat lokaliseringsutredningen med ytterligare planeringskriterier, varefter tre lokaliseringar studerats vidare.

Detaljplanens huvudsakliga syfte är att anlägga ett nytt sjukhus. Med hänsyn till planens syfte och det förhållande som föreligger mellan en beställare av plan och

kommunen som planläggare samt övriga lokaliseringsutredningar som vidtagits, är det mark- och miljödomstolens bedömning att en tillräcklig bedömning av rimliga alternativ har gjorts av kommunen inom ramen för planärendet.

Detaljplanen är tillräckligt tydlig

Klaganden har anfört att detaljplanen inte är tillräckligt tydlig för att det saknas höjdsättning av gatumark samt planbestämmelsen gata innehåller gata, rondell, tung trafik, lokaltrafik, vägbro, bullerskydd och grönområde. Kommunen har inte tydligt bestämt användningen och utformningen av allmänna platser som kommunen är huvudman för. Det saknas även illustrationsmaterial som behövs för att förstå planen.

På plankartan anges olika planbestämmelser för bl.a. användningen av allmän platsmark och egenskaper för allmän platsmark.

Av 4 kap. 30-33 §§ PBL framgår vilken omfattning och utformning en detaljplan ska ha. Bl.a. ska det finnas en plankarta och en planbeskrivning. Om det behövs för att förstå planen ska planbeskrivningen innehålla illustrationsmaterial. Detaljplanen får inte vara mer detaljerad än vad som behövs med hänsyn till planens syfte. Av 5 kap. 8 §§ PBL framgår att det i arbetet normalt ska finnas en eller flera kartor och en fastighetsförteckning. Det finns inga lagregler för hur en detaljplans reglering ska redovisas på plankartan. Boverket har med stöd av 16 kap. 1 a § PBL och 10 kap. 29 § plan- och byggförordningen (2011:338) meddelat föreskrifter (BFS 2020:5) om detaljplan. I 4 kap. föreskrifterna finns användningsbestämmelser för allmän plats.

Av 4 kap. 3 § föreskrifterna framgår att användningen väg ska tillämpas för områden avsedda främst för trafik till, från och genom en ort samt mellan olika områden inom en ort. I användningen ingår även komplement som behövs för vägens funktion. Av 4 kap. 4 § föreskrifterna framgår att användningen gata ska tillämpas för områden avsedda främst för trafik inom en ort eller för trafik som har sitt mål vid gatan. I användningen ingår även komplement som behövs för gatans

funktion. För gång- och cykelväg anges i 4 kap. 5 § att användningen ska tillämpas för områden avsedda för gång-, cykel- och mopedtrafik. I användningen ingår även komplement som behövs för gång- och cykelvägens funktion. Vidare följer av 4 kap. 8 § att användningen natur ska tillämpas för områden för friväxande grönområden som inte sköts mer än enligt skötselplan eller genom visst begränsat underhåll. Även mindre park-, vatten- och friluftsanläggningar och andra komplement till naturområdets användning ingår. Det framgår av 4 kap. 9 § att användningen skydd ska tillämpas för områden för åtgärder som skyddar mot störning, markförorening, olyckor, översvämning och erosion. I användningen ingår även komplement som behövs för skyddets funktion.

Samtliga föreskrifter medger precisering t.ex. genomfartsväg, lokalgata, enbart cykeltrafik eller bullerskydd.

Mark- och miljödomstolens bedömning är att de krav som finns i PBL om vad en detaljplan ska innehålla är uppfyllda. I planbeskrivningen finns åtskilliga illustrationer som behövs för att förstå detaljplanen. Mot denna bakgrund, då kommunen följt Boverkets föreskrifter samt med hänsyn till detaljplanens omfattning och komplexitet, är det domstolens bedömning att även tydlighetskravet i PBL är uppfyllt. Därför ska detaljplanen inte upphävas på denna grund.

Detaljplanen går att genomföra

Av plankartan framgår att området sydväst om det planerade sjukhuset med planbestämmelsen gata. I anslutning till bestämmelsen i östlig riktning finns ett skrafferat område där gällande detaljplaner upphävs. Inom bestämmelsen gata framgår även att bullerskydd till en höjd om minst 2,5 meter ska anordnas.

För hanteringen av området med bestämmelsen gata har kommunen ingått ett exploateringsavtal med Region Kronoberg. Det huvudsakliga innehållet av exploateringsavtalet återfinns i planbeskrivningen som anger följande.

Exploatörerna ska inte till fullo stå för kostnader för åtgärder som är till nytta för mer än bara detaljplaneområdet. Sådana åtgärder utgörs i detaljplan för nytt sjukhus

av ombyggnad av del av Stora Råppevägen inkl. bullerskydd, naturmarken längs med Helige å samt anpassning av befintlig gång- och cykeltunnel under riksväg 23 och Stora Råppevägen. Dessa åtgärder bekostas till viss del av exploatören och till viss del av Växjö kommun som huvudman för allmän plats.

Under rubriken etappvis utbyggnad av infrastrukturen framgår vidare att regionen, Trafikverket och kommunen tillsammans har identifierat de infrastrukturåtgärder som krävs för att skapa ett ändamålsenligt sjukhus på platsen år 2028. Den nya anslutningen till sjukhustomten via Bergsnäsvägen och riksväg 23 bör färdigställas först. Därefter behöver trafikplatsen vid riksväg 23/Stora Råppevägen genomföras följt av den första etapputbyggnaden av trafikplats Helgevärma. Vägplanen får lägga fast avgränsningen till och i vilket skede som en ombyggnad av del av Stora Råppevägen genomförs.

Planbeskrivningen anger även att anledningen till att gällande detaljplaner upphävs inom det skrafferade området, är att Trafikverket ska få en god flexibilitet när vägen ska ändras inom ramen för en kommande vägplan. För att underlätta arbetet med en vägplan har kommunen låtit Sweco utföra en åtgärdsvalsstudie med sju olika scenarion för att lösa den kommande trafiksituationen.

Klagandena har invänt att detaljplanen är beroende av exploateringsavtalet och att planen inte kommer kunna genomföras om exploateringsavtalet upphävs och att detaljplanen och vägplanen inklusive tillfarten till sjukhuset borde ha upprättats genom ett samordnat förfarande eller så skulle kommunen låtit aktuell detaljplan omfatta även vägområdet. Exploateringsavtalet är överklagat till förvaltningsrätten för en laglighetsprövning.

Som en allmän princip gäller att en detaljplan måste fungera självständigt på ett sådant sätt att det ska framgå av planen att de olika behov som den genererar kan lösas och genomföras. För att en detaljplan ska anses fungera självständigt krävs även att själva genomförandet av en viss föreslagen lösning har säkerställts inom ramen för detaljplanen.

Trafikverket har i sitt granskningsyttrande angett att tillåtligheten av den kommande trafikplatsen vid Råppe kommer att prövas i en kommande vägplan. Av samordningsskäl och för ökad tydlighet hade det varit att föredra att detaljplanen och vägplanen tidsmässigt samordnades. Trafikverkets bedömning är dock att planförslaget ger tillräcklig och rimlig anpassning mellan föreslagen sjukhustomt och kommande trafikplats. I samband med kommande vägplaneprocess kan det inte uteslutas att ytterligare anpassningar av detaljplaner kommer att krävas i andra delar av trafikplatslösningen.

Beträffande det skrafferade området bedömer mark- och miljödomstolen att de tekniska lösningarna för trafikplatsen går att genomföra. Vidare framgår det av planhandlingarna hur trafikplatsen inom det skrafferade området kan lösas, d.v.s. de föreslagna lösningarna har säkerställts inom ramen för detaljplanen. Mark- och miljödomstolen noterar härvid att en översiktlig tidsplan har angetts i planbeskrivningen och att Trafikverket åtagit sig utföra en ny vägplan.

För området i sydväst med planbestämmelsen gata på Stora Råppevägen konstaterar mark- och miljödomstolen att exploateringsavtalet främst reglerar kostnader mellan kommunen och regionen för genomförandet av de allmänna platserna. Även om exploateringsavtalet upphävs har kommunen rådighet över nu aktuellt område och kommer kunna genomföra det som detaljplanen för nytt sjukhus föreskriver.

Sammantaget för denna del är det mark- och miljödomstolens bedömning att detaljplanen är tillräckligt självständig för att genomföras och att genomförandet har säkerställts inom ramen för planärendet. Därför ska inte detaljplanen upphävas på denna grund.

Trafiksäkerheten på platsen är godtagbar

Enligt 2 kap. 6 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk vid planläggning utformas och placeras på avsedd mark på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bland annat skydd mot trafikolyckor samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö.

Klagandena anser att detaljplanen har brister i fråga om trafiksäkerhet, främst angående Stora Råppevägen, men även beträffande anslutande gator.

Trafikverket har som framgår ovan under rubriken genomförande angett att tillåtligheten av den kommande trafikplatsen vid Råppe kommer att prövas i en kommande vägplan. Av samordningsskäl och för ökad tydlighet hade det varit att föredra att detaljplanen och vägplanen tidsmässigt samordnades. Trafikverkets bedömning är dock att planförslaget ger tillräcklig och rimlig anpassning mellan föreslagen sjukhustomt och kommande trafikplats. I samband med kommande vägplaneprocess kan det inte uteslutas att ytterligare anpassningar av detaljplaner kommer att krävas i andra delar av trafikplatslösningen.

Kommunen har låtit utföra en trafikutredning och en åtgärdsvalsstudie där trafiksäkerheten har beaktats.

Mark- och miljödomstolens bedömning är att trafikutredningen och åtgärdsvalsstudien ger stöd för att det är möjligt för kommunen och Trafikverket som väghållare att vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa trafiksäkerheten på platsen. Detaljplanen ska därför inte upphävas på denna grund.

Detaljplanen är förenlig med kulturmiljön

Av 3 kap. 6 § första stycket miljöbalken framgår följande. Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas. I andra stycket anges att områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Bergkvara är en herrgårdsmiljö som sedan 1300-talet kontinuerligt fungerat som storgods. Bergkvara utgör riksintresse för kulturmiljövården. Riksantikvarieämbetet har angett följande uttryck för riksintresset.

Ett godscentrum med medeltida ruin från 1470-talet, herrgårdsanläggning från 1700-talets slut, monumentala ladugårdsbyggnader från omkring 1900, alléer, trädgård och ett storskaligt odlings- och betespräglad landskap. På behörigt avstånd från centrum finns f.d. byar och småskalig torpbebyggelse med tillhörande odlingslandskap samt den medeltida kyrkan i Bergunda. Längs Helige å minner exempelvis Örsleds kvarn om godsets industriella verksamhet.

Miljökonsekvensbeskrivningen anger att planförslaget tillåter en byggnadshöjd som riskerar att störa de öppna siktlinjerna från Bergkvara gård. Förslaget följer således inte riktlinjerna för riksintresset avseende öppna siktlinjer. Påverkan bedöms visuell och utgör en risk för skada på riksintresset. En eventuell skada kan lindras genom de bestämmelser kring utformning som finns.

Länsstyrelsen har beslutat med hänsyn till riksintressen för kulturmiljö att inte överpröva detaljplan för nytt sjukhus. I granskningsyttrandet anger länsstyrelsen att det framtagna gestaltungsprogrammet är ambitiöst, tydligt genomarbetat och håller bra kvalitet. Det är också bra att perspektivskisser har tagits fram för olika siktlinjer som illustrerar den maximala höjden och volymen som byggrätten medger. Länsstyrelsen påminner även kommunen om ett förtydligande av gestaltungsprogrammet i planbestämmelserna. Kommunen har förtydligat i en planbestämmelse att gestaltungsprogrammet ska vara ett stöd i utformningen av bebyggelse och utemiljö inom planområdet där hänsyn ska tas till samtliga gestaltungsprinciper.

Klagandena har invänt att byggnation av nya sjukhuset kommer påtagligt skada riksintresset för Bergkvara gård.

Mark- och miljödomstolen gör samma bedömning som länsstyrelsen gjort, i den mening att riksintresset för Bergkvara gård inte kommer att påtagligt skadas. Detaljplanen ska således inte upphävas på denna grund.

Detaljplanen är förenlig med naturmiljön

Miljökonsekvensbeskrivning anger att planförslaget bedöms sammantaget ge måttligt negativa konsekvenser för naturmiljön inom planområdet. De högsta naturvärdena i och längs med Helige å undantas i hög grad från exploatering genom planbestämmelsen om natur och kvarstående strandskydd. De största negativa konsekvenserna som riskerar att uppstå är att spridningsstråken utanför strandzonerna bryts och att kopplingarna till andra områden runt omkring planområdet försämras. Endast ett fåtal skyddsvärda träd skyddas i plan och andra värdefulla träd utan skydd riskerar att avverkas på kort eller lång sikt.

Länsstyrelsen anger i sitt granskningsyttrande att kommunen har på ett förtjänstfullt sätt arbetat vidare med de synpunkter som lämnades till samrådet för den östra sidan. Hållbar utveckling utifrån miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter kommer till uttryck genom miljökonsekvensbeskrivningen och dess hållbarhetsbedömning.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att byggnationen av ett nytt sjukhus utgör ett starkt allmänt intresse. Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår samtidigt att befintliga värden påverkas negativt i den lokala naturmiljön. Konsekvenserna av byggnationen beskrivs på ett utförligt sätt, men avvägningen mellan dessa två allmänna intressena är knapphändig. Trots detta anser domstolen att underlaget är tillräckligt för den bedömning som ska göras i detta fall.

Vid planering av ett nytt sjukhus får det godtas att nödvändiga anläggningar får negativa konsekvenser för befintliga värden i den lokala naturmiljön. Kommunen som planerat sjukhusets placering, tillsammans med regionen, har ett betydande handlingsutrymme när olika allmänna intressen ska vägas mot varandra. Med beaktande av detta bedömer mark- och miljödomstolen att detaljplanen uppfyller kravet i 2 kap. 4 § PBL på en från allmän synpunkt lämplig markanvändning.

Strandskyddet är inte hinder för detaljplanens utformning

Plankartan anger att inom områden a₁ kommer strandskyddet upphävas. Områdena avgränsas med administrativa gränser. Strandskyddet upphävs inte inom områden med planbestämmelsen NATUR med undantag för ett litet område i öst.

Miljökonsekvensbeskrivningen anger att strandskyddet upphävs i huvudsak i områden där naturvärdena är relativt låga. Undantaget är en yta för vägområde i planens östra del, där påtagliga naturvärden riskerar att försvinna. En strandzon som är mellan 20 till 80 meter bred blir allmän platsmark med planbestämmelsen natur vilket tillåter vissa anläggningar som kan påverka djur- och växtliv negativt beroende på hur de utformas. Området är dock fortsatt strandskyddat vilket innebär att anläggningar bara får uppföras efter dispens från strandskyddet. Sammantaget bedöms ett upphävande av strandskydd i planområdet kunna ge små negativa konsekvenser för strandskyddets syften.

Som tidigare nämnts har länsstyrelsen beslutat att inte överpröva detaljplanen. Länsstyrelsen konstaterar i granskningsyttrandet att kommunen har förtydligat de särskilda skälen för upphävandet av strandskyddet. Länsstyrelsen har inga ytterligare synpunkter på redovisningen. Länsstyrelsens anser att planbestämmelsen m₁, inom strandskyddat området och inom planbestämmelsen natur, om möjligheten till teknikbyggnader, bör tas bort för att upprätthålla den fria passagen för djur och växter. Kommunen har tagit bort planbestämmelsen.

Mark- och miljödomstolens bedömning är att strandskyddet kan upphävas med stöd av 7 kap. 18 c § miljöbalken. Det särskilda skälet för det är att ett nytt sjukhus utgör ett angeläget allmänt intresse. Kommunen har genom sin lokaliseringsprövning visat att det angelägna allmänna intresset inte kan tillgodoses utanför området och kravet om att säkerställa fri passage är uppfyllt. Detaljplanen ska därför inte upphävas på denna grund.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Växjö kommun har antagit en ny detaljplan för fastigheten Rimfrosten 1 med flera i Växjö kommun. Klaganden har fört fram en rad invändningar mot detaljplanen. Invändningarna avser hur planförfarandet genomförts, detaljplanens formella utformning samt hur detaljplanen stämmer överens med hänsyn till bl.a. miljön, kulturmiljön och naturskydd. Kommunen har bemött överklagandena. Mark- och miljödomstolen har hållit sammanträde där klaganden utvecklat sina överklaganden. Mark- och miljödomstolen har även hållit syn för att få en egen bild av området som detaljplaneläggs. Mark- och miljödomstolen bedömer att planförfarandet inte gjorts på något felaktigt sätt och att planens formella utformning får godtas. Detaljplanen kommer inte heller i konflikt med hänsyn som bör tas till miljön, kulturmiljön och naturskyddet. Mark- och miljödomstolen anser att detaljplanen inte strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden angett eller som framgått vid målets handläggning. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 19 januari 2023.

Magnus Hansson

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hansson, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Emil Thäter.

**Sammanträdesprotokoll
Kommunfullmäktige
2021-12-14**

**Växjö
kommun**

VÄXJÖ TINGSRÄTT
3:7

INKOM: 2022-01-12
MÅLNR: P 183-22
AKTBIL: 9

§ 242

Dnr 2020-00527

Antagande av detaljplan för Rimfrosten 1 m.fl., (Detaljplan för ett nytt sjukhus)

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige antar, enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen, detaljplan för Rimfrosten 1 m.fl., (detaljplan för ett nytt sjukhus), enligt till ärendet bilagt detaljplaneförslaget upprättat 2021-05-24 och reviderat 2021-10-04.

Med hänvisning till utlåtandet daterat 2021-10-04 ska framförda synpunkter inte föranleda annan ändring av planförslaget än de revideringar och justeringar som redovisas i utlåtandet.

Beslutet kan överklagas till mark- och miljödomstolen. Dock endast av den som senast under granskning framfört skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda.

Bakgrund

Byggnadsnämnden har i § 181/2021 överlämnat förslag till detaljplan för Rimfrosten 1 m.fl., (Detaljplan för ett nytt sjukhus) till kommunfullmäktige för antagande.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra byggnation av ett nytt akutsjukhus med tillhörande verksamheter inom planområdet och som kan utvecklas på platsen under lång tid. Det är av stor vikt att utrymme finns för sjukhusets nuvarande behov men även framtida utbyggnad så sjukhuset kan växa och byggas till på platsen, när behovet uppstår. Akutsjukhuset är av regional vikt och en samhällsviktig funktion. Genom detaljplanen förbereds också mark för byggnationen av trafikplats riksväg 23-Stora Råppevägen/Bergsnäsvägen där aktuellt planförslag upphäver berörda detaljplaner i området för att möjliggöra en byggnation av trafikplatsen. Trafikplatsen ingår dock inte i detaljplanen utan planläggs separat i en vägplan av Trafikverket.

Planförslaget upphäver även äldre planer för vattenområde i väster för att undvika äldre planrester i området. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande. För utökat förfarande där planförslaget kan medföra betydande miljöpåverkan ska granskningstiden vara minst 30 dagar enligt 5 kap. 18 § plan- och bygglagen. Planförslaget bedöms vara förenligt med översiktsplanens intentioner. Detaljplanens genomförande bedöms medföra risk för betydande miljöpåverkan. En

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har därmed tagits fram som närmare beskriver miljökonsekvenserna för planens genomförande.

Detaljplaneförslaget har under perioden 2021-06-07 - 2021-08-30, enligt 5 kap. 18 § plan- och bygglagen, varit utsänt till sakägare samt statliga myndigheter och kommunala förvaltningar för granskning. Under samma tid har granskningshandlingarna också funnits tillgängliga på stadsbyggnadskontoret, Växjö kommuns kontaktcenter, stadsbiblioteket samt digitalt på Växjö kommuns webbsida. Vandringar i planområdet har även ordnats där sammantaget cirka 50-tal personer deltagit, ett digitalt direktmöte anordnats samt en informationsfilm om planförslaget har varit tillgängligt på sociala medier.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen har i § 460/2021 föreslagit följande:
Kommunfullmäktige antar, enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen, detaljplan för Rimfrosten 1 m.fl., (detaljplan för ett nytt sjukhus), enligt till ärendet bilagt detaljplaneförslaget upprättat 2021-05-24 och reviderat 2021-10-04.

Med hänvisning till utlåtandet daterat 2021-10-04 ska framförda synpunkter inte föranleda annan ändring av planförslaget än de revideringar och justeringar som redovisas i utlåtandet.

Beslutet kan överklagas till mark- och miljödomstolen. Dock endast av den som senast under granskning framfört skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda.

- Kommunchefens skrivelse daterad 2021-11-01.
- Beslut byggnadsnämnden § 181/2021.
- Arkeologisk utredning, steg 1, daterade 2020-03-17.
- Bullerutredning väg- spårtrafik, daterad 2020-06-18.
- Extra avbördningskapacitetsberäkning (översvämning), daterad 2020-06-30.
- Arkeologisk utredning, steg 2, daterad 2020-07-10.
- Översvämningensutredning, daterad 2020-08-19 Se länk: Rimfrosten 1 med flera.
- Lokaliseringsutredning Region Kronoberg, daterad 2020-08-21.
- Riksintrasse Bergkvara (G26) - Kumulativa effekter på kulturmiljön, daterad 2020-08-25, rev 2020-08-26.
- Naturvärdesutredning, daterad 2020-09-04 Se länk: Rimfrosten 1 med flera.
- Fladdermusinventering, daterad 2020-09-25 Se länk: Rimfrosten 1 med flera.

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

- Hasselmusinventering, daterad 2020-12-01 Se länk: Rimfrosten 1 med flera.
- Kompletterande lokaliseringsutredning Växjö kommun, daterad februari 2021.
- Habitatnätverksanalys för fladdermöss, daterad 2021-02-15.
- Åtgärdsvalstudie (ÅVS) Sjukhuset, daterad 2021-02-26.
- Trafikutredning för Stora Råppevägen (del av ÅVS), daterad 2021-02-29.
- Naturvårdsutlåtande av värdefulla träd, daterad 2021-03-11.
- Hållbarhetsbedömning (bilaga miljökonsekvensbeskrivningen), daterad 2021- 03-29.
- Bullerutredning helikopterflygplats, daterad 2021-04-07.
- Miljökonsekvensanalys för helikopterplatta, daterad 2021-04-12.
- Riskutredning flygplats, industri, helikoptertrafik och farligt gods på väg och järnväg, daterad 2021-04-26.
- Luftutredning, daterad 2021-04-27 Se länk: Rimfrosten 1 med flera.
- Kulturmiljöbedömning för riksintresset Bergkvara (G26), daterad 2021 05-20.
- Flyghinderanalys, daterad 2021-09-09 Rimfrosten 1 med flera - Vaxjo.se
- Naturvärdesbedömning, naturyta mellan Stora och Östra Råppevägen, daterad 2021-09-17 Rimfrosten 1 med flera.
- Bullerutredning väg- spårtrafik, daterad 2021-09-22.
- Dagvattenutredning inklusive MKN vatten, daterad 2021-09-23 Se länk: Rimfrosten 1 med flera.
- Undersökning om betydande miljöpåverkan, daterad 2021-05-24
- Gestaltningssprogram, daterad 2021-10-04.
- Särskild handling enligt 6 kap 16 § miljöbalken, daterad 2021-10-04.
- Miljökonsekvensbeskrivning, daterad 2021-10-04.
- Planbeskrivning, daterad 2021-05-24, rev 2021-10-04.
- Plankarta, daterad 2021-05-24, rev 2021-10-04.
- Utlåtande daterat 2021-10-04.

Yrkanden

Anna Tenje (M): Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordförande Bo Frank (M) frågar om yrkandet kan antas och konstaterar att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen i Kronobergs län
Berörda sakägare

För kännedom

Byggnadsnämnden
Planeringschefen

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.